

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá trispotna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 96.

V Ljubljani, v četrtek 29. aprila 1886.

Letnik XIV.

Ogled in razgled.

Suša je. Kako to? Ni še davno, kar je dež zemljo namočil; viri po snegu napojeni se niso še posušili in vode se niso dosti zmanjšale. Suša je — na političnem polju. Parlamenti ne zborujejo, ne slišimo modrih pa tudi nemodrih govorov raznih poslancev; diplomati nam pa tudi ne povedó, kaj snujejo pri tajnem posvetovanju, s čim bodo svet iznenadili; o silnih bojih tudi še nimamo poročati, toraj ne more biti drugače, da je list suhoparen. Morda bode na zadnji strani kaj bolj mikaven. — Groznih dejanj, strahovitih zločinstev, samomorov in kakih pikantnih novic navadno ne prinašamo, toraj na prvi strani suša, na zadnji pa vodenost. O groza! V silni zadregi smo, kaj bi vendar pisali. Pomagajmo si toraj, kakor si drugi; pišimo o vremenu, povejmo svojim čitateljem, kar že sami dobro vedó, kakšno je bilo vreme meseca aprila, in kaj od njegovega naslednika, prijetnega maja pričakujemo; morda nas med tem kaka modra misel prešine. Recimo, april je popravil in nadomestil, kar je njegov predhodnik marcij zamudil, a mi hočemo meseca maja nadomestiti vse, kar smo zamudili meseca aprila, in povedati važnih novic, govoriti o modrih ljudskih zastopnikih in bistrournih državnikih, kedar bodemo sami kaj vedeli, sedaj pa se vadite v potrpljenji.

Saj ste že slišali ali brali, kedar se je zgodilo kaj nenavadnega, da je ta vest diplomate iznenadila; kaj še le nas, ki ne vemo, kaj se snuje pri zeleni mizi, kaj se kuha v politični kuhinji, in kaj se bode predložilo parlamentom.

Preden vihar nastane, nastopi nekaka tišina, in veliki predmetje daleč delajo senco, a ta znamenja opazovati pripada nekako časnikarjem, ki pišejo nekaj, da bi radovednost drugih napasli, nekaj pa, da bi naklonili čitatelje na tisto stran, na kateri so sami. In uprav to se more reči o sedanjem položaji sveta.

Narodi na balkanskem poluotoku so bili, ki so nam ponujali preteklo jesen, zimo in tudi to leto tolikrat predmet razpravam in premišljevanjem; najprej — tako so rekli — je svet iznenadil rumunski prevrat; o Bolgarih, o knezu Aleksandru je vse go-

vorilo. Ugibali smo, kaj na to poreče Turčija, kaj porekó velevlasti. Eni so rekli, preobrat je popolnoma iznenadil diplomatični svet, kombinacij ni bilo ne konca ne kraja. Vsak je hotel najbolje vedeti, kaj se bode sedaj zgodilo.

Kmaló potem se je ves svet čudil kraljevini Srbski, ki je tako na vrat na nos vojsko začela z bratskim narodom in vsled tega tudi sramotno podlegla. Sedaj se je zopet ves svet pečal s kraljem Milanom in njegovo vlado, s sklepanjem mirú med Bolgarijo in Srbijo. Nekaj časa se je govorilo o knezu Aleksandru, ki hoče biti zgolj orodje drugim, in poskuša pridobiti si samostalnost. Tudi to je minulo, in sedaj zopet vse ugiblje, kako bodo izvršile se volitve, po katerih se zasučé prihodnost v Srbiji. Vsak to presoja zopet s svojega stališča, in danes slišimo to, jutri pa zopet kaj družega; danes je vse vgodno za vlado, jutri pa zopet vse zoper njo.

Največ dá opraviti — diplomatom in v poslednji vrsti časnikarjem mala, a silno zanimiva grška kraljevina — zanimiva zaradi svoje zgodovine, zanimiva in važna zaradi svoje lege. Včerajšnji telegram iz Aten javlja, da so razmere zopet take, da ne vemo, ali je vsekano ali je vbodeno, ali kuhano ali pečeno. Da bi se le Grkom ne godilo po pregovoru: Kdor po tujem sega, lastno izgubi. Ako so naše kombinacije resnične, — mislila sta Srb in Grk skupaj postopati, a vsedi se najprej na Bolgara, češ, temu ne privoščimo nič, mi dva si sama razdeliva; od tod menda tista trmoglavnost. Srb je hitro skupil kar je iskal in ostal na sramoti; Grk pa enkrat v ognji in navdušenji ni hotel nehati, oboroževal se je in se še obororožuje; razume se, da Turčija rok križem ne drži, a strah in groza, kedar se te trume vržejo na Grke. Misliti je, da se Grk vendar le na koga zanaša; ako na družega ne, vsaj na nesložnost med velesilami in zato ostane trdovraten pri svojem sklepu. Tako predrzno se menda nikdo ne igra z ognjem, kakor mala grška kraljevina, ko hoče tako samovoljno vžgati silni požar, ki bode razdeval po vsem svetu. Vojske imajo malokedaj etično podlago, vendar se dostikrat primeri, da se je države ne morejo izogibati in morajo prisiljene zgrabiti za orožje. —

Kaj pa Grke sili, da tako predrzno kličejo po vojski? Šovinizem in zavist. — Bojé se, da bi kdo drugi evropske Turčije ne podedoval, a bolni mož o Bosporu še živi. Tega so se bridko prepričali Srbi leta 1876 in to se pokazalo v rusko-turški vojski l. 1877.

Ruski cesar tudi ni povedal, zakaj je prišel v Livadijo, iz mrzlega Petrograda na solnčnate bregove Azavskega morja, in nikdo nima o tem poročil iz njegove pisarne, zato ugibajo, kaj se tam snuje, kaj se razgovarjajo — o Bolgarih, o knezu Aleksandru — o Turčiji — o Grški itd., itd. Le to je gotovo, kedar pride Balkansko vprašanje na dnevni red, takrat bode imela Rusija kaj govoriti; brez Rusije se tukaj ne bode nič sklenilo, nič določilo. Ako se pa vendar to zgodi, — no, potem bode ogenj v strehi, — strašanska vojska, kakoršne svet dosihmal ni videl; bo še hujše, kakor nekaj ob Krimski vojski.

Ker je politično nebo tako z oblaki zatemnjeno, ker velesile druga drugi ne zaupajo, oborožuje se vsaka država, da bode imela kaj vmes govoriti, kadar se potrka s sabljo ob tla. Ni se tedaj čuditi, da se tudi naša država pripravlja za vse mogoče slučaje, in ravno sedaj pomnožuje vojno moč, osno-vaje domobran, da postavi vojno tako gromadno, kakor še nikdar poprej, niti v francoskih vojskah l. 1809 in 1813. — V Parizu pa politiki barometer pada in se vzdiguje, kakor veter na vzhodu piha. — Ako je tam jasno, ako ni videti razpora v trocarski zavezi, takrat je v Parizu mirno in jasno vreme, a kadar se oblak pokaže na vzhodu, brž se sluti razprtija ali vsaj različnost misli med zavez-niki, takrat je pa v Parizu vse razjarjeno in vse kliče: osveta! osveta! Dokler so taki nazori v vladnih kabinetih merodajni za evropski mir, ni čuda, da je vse nekako poparjeno, vse nestalno in negotovo; mir se vzdržuje, ker se vse vojske bojí; nikdo boja ne začinja — iz bojazni, da bi ga potem drugi za kaliveca mirú ne proglasili. Iz teh vzrokov se Turčija vzdržuje in tako rekoč varuje, ako ne bode predrzni Grk vseh zvodil in zapletel skupaj v prepir in krvavo vojsko. — A še nekaj je, kar zavira evropske vlade v njihovem delovanju. Notranje

LISTEK.

Levograška povest.

Spisal Václav Beneš-Třebizský.

(Dalje.)

II.

To vse se je prigodilo nekaj let pred belogorsko bitko.

Leščina, ko je še živel, je dejal: „Takrat smo imeli konja in osem kravic v hlevu.“ Potem je poštel na prste in uganil je leto na las. Niti za mesec se ni zmotil.

In če ni imela tukajšnja vas v teh osemsto ali več letih, odkar so jo naši predniki postavili, vzroka, zakaj se imenuje Žalov, prišli so tedaj časi, ki so to ime zadostno opravičevali.

Slabo, se vé da, je bilo tu že od nekaj. Najprej so se bojevali na drugem bregu v ne daljnem Reži kristijani s pogani, in vasica, ki je pozneje vzrastla na bojišči, se je gotovo po „reži“ tako imenovala. Potem so prihruli Nemci in razdjali so stari Levi Gradec do tal; ali dobro, da so takoj

zopet odšli. Privalili so se kakor povodenj, in odleteli zopet kakor povodenj.

Časi pa, o katerih govorim, slabeji so od dné do dné. Začeli so se z osmim listopadom — in kedaj jih bode konec? — Leščina šel je že spat v grob in pravit svoji ženi, da se je hči omožila. Ali komaj se je prospal, jel ga je grobar buditi, kopaje novo posteljo, v katero so prinesli drugi dan mater z malim detetom — hčer njegovo.

Čez nekoliko časa prišel je v Žalov jezdec in zavil proti zemanovemu dvorcu. Stopivši s konja, peljal ga je v hlev, sam pa se je ogledal po dvo-rišči, katero je bilo celó v predhišje zaraščeno z bujno, zeleno travo. Stopil je v vežo, prijel v veži za kljuko, hoteč odpreti vrata. Toda moral je krepko pritisniti, predno se je vdala, in že so zaškripali duri, da je človeka spreletel mraz.

V prostopni sobi bilo je tema. Solnce je pred nekoliko trenutki zašlo za Tugomerski gaj.

Prišlec stal je na pragu, kakor da ne more naprej, ali da ne vé, kaj ima storiti, ali vstopi v sobo, ali se vrne nazaj. Pod začrnelimi tramovi na stropu vlekla se je skoraj prek in prek nepregledna pajčevina, stene so bile isto tako zakrite z ono tka-

nino in celó tje do okenj so pajki razobesili svoje preproge. Nad posteljo zagnili so s pajčevinami dva obraza, v kotu mej dvema oknomá viseč križ z Odršenikom, ktereга trnova krona na glavi je bila enako obvita in telo vse zaprašeno.

Možu na pragu je bilo videti, kakor ne bi hotel motiti se smrtne tišine v sobi. Zdelo se mu je, da bi dve mile duše probudil težkega spanja, če bi prekoračil hrastov pod. Kdor pa budi pokojne, bodi-si nehoté ali navlaš, iz ljubezni ali zlobnosti, temu se nikdar ne godí dobro.

Nazadnje se je vendar drznil v sobo; pod težkimi koraki škripale so žaganice, trgala se je pajčja tkanina, ter se prijemala glave, in ko je prišel do križa, sklonil se je k nogam Zveličarjevim, in poljubivši jih, izvil se je iz njegovih prsi globok vzdih. Potem se je vsedel za mogočno hrastovo mizo, za katero ni že dolgo časa nihče sedel, zato je bilo na nji prahú, da so se povsod poznali prsti.

Na polici pak je bilo tudi vse pri starem, nataknenih nekoliko knjig. Kar jih je zadnjič odložil pokojni oče, ni jih imela živa duša v roki.

Mož ni spregovoril niti besede, skrivnostna tihota je vladala po sobi. Le kedar se je pripognil;

homatije so take, da ne dopuščajo delovanja na zunaj. Časih se je reklo o Francozih, da začnejo vojsko, ako ne morejo domačih nezadovoljnejev vstrahovati, a stvar se tudi drugače zasuče in Napoleon III. je skušil, da ne gre, z ognjem se igrati.

Pesnik na občnem zboru „Matiče Slovenske“.

Pod tem naslovom ima „Slov. Narod“ od torka št. 94 sestavek, ki graja odbor „Slov. Matice“, da v svoji seji dne 17. marca ni sprejel pogojev za lastništvo Stritarjevih spisov, ter h krati pozivlja občni zbor „Slov. Matice“, da naj ovrže odborov sklep.

Občni zbor je včeraj dovolj jasno govoril: 34 glasov je potrdilo odborov sklep in 13 glasov je bilo za predlog g. A. Trstenjaka. Stvar je toraj odločena in občnega zbora zagovarjati mi ni treba. Bodisi v odboru, bodisi v zboru, se je prašanje temeljito obravnavalo, odborniki so svoje ravnanje opravičili z razlogi. Skoro da bi morali to storiti še pred občinstvom, ker so se imena odbornikov, ki so glasovali za Stritarjeve pogoje, razglasila — ne vem po kaki pravici — in toraj ni težko uganiti odbornikov, ktere graja omenjeni „Narodov“ članek.

O ti občudovanja vredna priprostost, ali pa pomilovanja vredna slepota! Oči imate in ne vidite, ušesa imate in ne slišite! Kdaj bode ponehalo ono sramotno podtikanje „osobnih ozirov, vzajemne intolerantnosti, drugih nagibov, osebnosti itd.“? Ali je tako težko te le misli spraviti skupaj: Stritarja v drugi izdaji na svitlo dajati ni potrebno, toraj ne rabimo za ta namen denarja. — A reklo se je: neizrekljivo koristno je za narodni razvoj „vsega Stritarja vsemu narodu“ podati v roke. Razlogi, da je koristno, so bili: Stritar je velik pesnik, ima velike itd. zasluge za slovstvo, njegovi spisi bodo budili in blažili narod, „Matiče“ bodo pridobili veliko udov. Večina odborova ni bila povsem teh misli in zato tudi ni pripoznala, da bi ves Stritar koristil vsemu narodu. Ker tega ni pripoznala, tudi pogojev ni sprejela. Da pa ni sprejela, to je bilo dejanje, o katerem „Narod“ pravi, da se iz njega vidi: „Kaka načela se v njih (odbornikih) kuhajo in varé“; „tako toraj vi sodniki slovenske knjige, take pojme imate vi o slovenski književnosti!“ — „Vemo, da ta večina ne bi danes vzela v založbo ne Levstika, ne Simona Gregorčiča, to mi vemo in to mora skeleti in boleti vsakega iskreno čutečega in trezno mislečega domoljuba.“ — Za Boga, večina odbora! Kam si pa zašla? Narod slovenski ima v srcu svojem skelečo bolečino, ker ti tako ravnaš. Ali ne vidiš, kako si se pregrešila, kako si vredna kazni, kako si vredna zasramovanja?

Pa govorimo resno! Napadovalcu večine v „Slov. Narodu“ stavim ta vprašanja: Ali priznava on, da velja za človeka kako нравno pravilo? Ali priznava, da je mogoče proti нравnemu pravilu grešiti ne samo v dejanji, ampak tudi v pisanji, pesnikovanji? Ali priznava nekaj nespremenljivih resnic? Ali vé, da je mogoče večne resnice naravnost ali nenaravnost tajiti? Ali priznava, da je kaj takega storiti tudi Stritarju mogoče bilo? Ali vé, kaj je

dolžnost katoliškega kristijana in posebej še duhovna? Ali je katoliški duhoven dolžan prisegati na Stritarjevih spisov nezmotljivost in нравno nespohtakljivost? Oni odborniki „Slov. Matice“, ki so prisegli deloma kot javni učenci katoliške vere, da bodo učili samo one nauke, ki se vjemajo s katoliško vero, oni odborniki ne morejo drugače, nego obstati, da v Stritarjevih spisih je mnogo takega, kar je nasprotno нравnosti in verskim načelom. Oni vedó, da ni vse dobro, kar je zavito v lepo vnanjo obliko. Oni vedó, da tudi za lepe proizvode veljajo нравna pravila. Kar je slabo, tega ne sme nikdo priporočati, nikdo širiti: slabo rodi le slabo. Zato so med drugim oni odborniki izrekli se, da ne glasujejo za pogoje „zaradi duha“, ki veje v nekterih Stritarjevih spisih.

Ali je to pregreha? Kaj smo s tem upačnega storili? Dokler imamo to pamet, dokler smo duhovni, dokler imamo dolžnost biti narodu dušni vodniki, vodniki po oni poti, ktero nam kaže vera naša: tako dolgo bomo tako glasovali, tako govorili, tako pisali in ko bi drugače delali, bi postali nezvesti svojemu poklicu. In vsak, kdor hoče biti katoliški kristijan, mora zavreči, kar se ne vjema s katoliško vero in se mora vsega ogibati, s čemur bi prestopil zapoved katoliškega нравslovja. Ali vam ni mogoče tega spoznati? Naša dolžnost je, ne samo na prižnici spričevati resnico in ne samo tam dajati opomine, ampak tudi v odboru „Slov. Matice“ in sicer takrat, kadar bi naše molčanje bilo narodu v нравno škodo. V odboru „Slov. Matice“ je prva naša skrb za slovstvo, a mi duhovniki poznamo samo eno slovstvo, ki more narodu koristiti in to je: katoliško-slovensko slovstvo. Mi poznamo ljubezen, zakonsko ljubezen in ljubezen dveh oseb, ki ste se namenili stopiti v zakon: to je dovoljena, prava, čista ljubezen. Ne odobrujemo pa ljubezni človeka, ki „ženske ne cení močno“, kteremu je pa dekle lepo po volji pri polnem kozarci. Ne vjemamo se z duhom pesni, ki za Boga nima drugih besedi, kakor k večemu kako očitjanje, a pred ženskim bitjem je „na kolenih v prahu“. (Pred tabo na kolenih v prahu itd.) Mi poznamo jeden človekov namen: večno zveličanje po Jezusu Kristusu in ne moremo priporočati poezij in spisov, ki ne poznajo tega namena, ampak imajo za „nesrečo, greh, pokoro največo, da smo rojeni“. Ali zamoremo drugače delati?

Nam ni mari za pesnika, za osebo, nam je za spise. Gosp. Stritar bode dajal večnemu Sodniku odgovor od svojih spisov, kakor mi od svojih dejanj in misli. Nikakor ne dvomimo, da g. Stritar sam ni zadovoljen z vsemi svojimi spisi. Prav radi pripoznavamo, da je precej njegovih proizvodov klasičnih po vsebini in obliki. Ali naj zaradi teh in zaradi tega kar celega Stritarja damo v drugi izdaji narodu v roke?

Gospod obsojevalec matičinega odbora večine! Kje ste se učili logike, da kličete: „Ako ste načelno proti njegovim spisom, tedaj ste proti lepi književnosti sploh“ — — izjavili bi se v načelu za to, da ne maramo gojiti najlepše cvetke naše književnosti, leposlovja. Ali je Stritar — leposlovje? Kaj pa je to: načelno biti proti — —? Tedaj ste vi breznačelno za Stritarja? Kako naj bomo drugače,

kakor načelno za ali proti? Vi ste hoteli seveda reči: Vi niste zoper Stritarjeve spise, ampak zoper Stritarja, vi strašni ljudje, vi, ki kujete huđe naklepe in kuhate jezo, ki Stritarju ne morete odpustiti, da ni plesal po vaši piščalki. Ali res verjamate to sami sebi?

„Ne izganjajte nam muz iz našega domovja, ampak gojite jih, vabite k nam, one so nam dobrotnice in edine tolažnice bile vse veke do danes.“ Komu naj velja, ta opomin in ta poduk? Mi da smo zoper pesništvo in leposlovje? Ali naj se začnemo zmerjati in očitati neumnosti, kakor otroci?

„Slovenci smo tako majhen del človeštva, da se ne smemo cepiti od njega; tako majhen del Slovanstva, da moramo misliti resno na to, da nam vsak razcep donaša škodo.“ Prašam: ali se cepimo od človeštva in Slovanstva, ako se nam ne zdi pametno, na „Matičine“ stroške izdati Stritarja? Vém, da ste hoteli reči (komentar smo slišali v občnem zboru —) to-le: Ako imajo drugi narodi exotične poezije in prostomiselskega slovstva veliko, zakaj bi ga mi Slovenci ne imeli? Saj je nekdo skoro obžaloval, da je naše slovstvo „deviško“. — Hinc illae lacrimae! In ta razcep vam bode donašal škodo? Povejte mi vendar, koliko bode narod naš boljši, večji, slavnejši, mogočnejši, srečnejši, ako mu pošlje „Amor“ sam celo ploho svojih puščic in na vsaki puščici najkrasnejšo zbirko najdivnejših, zaljubljenih ognjevitih pesni?

Gospoda draga! Eden je, ki dela narode velike in jih ponižuje: Bog. Eno je, ki narode osrečuje: strah božji. To je naše načelo, to je naš ščit. Ako se vam zdi, da so razmere, ki se morajo razviti iz takega prepričanja, „prežalostne“ in „odnošaji neznosni“, ne moremo vam pomagati: te odnošaje je naredil Bog sam, ta jarem je božja postava; postava, ki se glasi vsakemu v vesti in ki je tudi zapisana v božjih knjigah.

„Clara pacta, boni amici!“ Pomenimo se mirno, brez jeze, brez očitjanja. Ako smo grešili, dokažite nam, ako smo se zmotili, podučite nas bratovsko, ako imamo pa prav, tedaj je pa vaša dolžnost, to priznati. Tudi mi smo narod, in tudi mi vemo, kaj narod potrebuje in kaj mu koristi. Sicer pa, ako je kaj ojetrega v mojih besedah, naj poravnaj z željo, da bi se s tem povrnila k nam: mir in sprava.

—m—

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. aprila.

Notranje dežele.

Minoli veliki teden porabila je „N. Fr. Pr.“ za premišljevanje. Prav Jeremiji podobno vsedla se je na razvaline *nekdanje liberalne slave* sedanje opozicije, kterej našteva vse njene pregrehe in zmote življenja. Ona, kakor vsi drugi liberalni nemški listi, so dolgo časa povdarjali nemško taktiko v državnem zboru z besedami: „getrennt marschiren, vereint schlagen.“ Kaj morajo sedaj za to, če se je le polovica tega vresničila in se sedaj o naših liberalnih Nemcih lahko reče, da so „getrennt marschirt, vereint geschlagen worden!“ To sedaj zgoraj omenjeni židovski liberalni list sam priznava. „Kakor razkropljeni vojaki brez generala, zapustila

zaškripal je pod njim lesen naslonjač, z izrezanim srcem od zadej; in včasih je zazvenela ostroga, dotakniva se jeklenega meča.

V Žalovu so ljudje zopet prihajali na dan, šepetali si nekaj, in kazali na dvorec.

„Nič ga ni videti! — In vendar je že precej dolgo, kar je šel mimo naših oken!“

„Kozel vi, kaj ste videli! Enkrat nad Klecanskim gradom ognjeno kolo, drugikrat v gaji brezglavega konja, tretjič v skalah same vešče, četrtič mladega, ali sicer že zadosti starega Vetroveca. Njega gotovo davno ne boli več glava. Bog vé, kje je svoje kosti spravil v kraj!“

„Saj imam hvala Bogu še dobre oči!“

„Bodi vesel, da imaš zdrave oči in Bog varuj te slepote!“

„In tebe tudi!“

Z Vetrovčevine razlegal se je konjski razget, in vsi so oči vprli na bližnje, naglo razpadajoče poslopje. Že zunaj je bilo takoj spoznati, da pod streho ne stanuje nihče. Skodlje na nji postajale so od dne do dne redkeje in kedar so brili tje proti Pragi vetrovi, takrat se je njim godilo najhujše.

„Ste slišali? — In potem bogme, da ne vidim!

Vsakemu privoščim do smrti take oči, kakoršne imam jaz!“

„Pa da se nič ne prikaže?“

„Pravijo, če pride človek čez več let domu, da se zgrudi same radosti na tla in na nagloma umrje.“

„Ne vem, nad čim bi se mogel tu veseliti? Nad čim imaš ti veselje? Nad čim imamo mi vsi veselje? Imaš nad svojimi otroci?“

„Bi že imel, — ali če pomislim, za koga raz tega?“

„Glej, da nimaš. — Se mar raduješ sreče svoje?“

Trije možje so zmajali z glavami na to vprašanje svojega tovariša.

„Smejajte se bratje! Radost na Českem — sreča na Českem! Veselje je poraženo, kakor otava, sreča zasuta v globinah breznov! In hočete li ljubezni med Čehi? Jokal bi se, možje! Ta se v mili zemlji naši kupuje in prodaja! Prodajalec je veliko, kupcev še več. Odkritosrčnost na Českem? — Hinavščina huja, kakor kopriva! — In poštenost? — Oh, bratje moji, ta je pod trlico!“

Žalovskim kmetom so te besede padale na

sreca, kakor težko kovaško kladvo; še dihati so prenehali za trenotek in glave vzdigniti si ni upal nihče. Toliko slabega je tedaj na Českem? — In drug za drugim se je zgubil kakor senca na svoj dom, kajti, pravijo, da kdor govor radovoljno poslušal, ni manj kazni vreden, kakor tisti, ki ga je govoril.

Besede te pa so bile Vetrovčeve. Prišel je bil namreč na vas. — Grdina spoznal ga je precej.

Začuvši prepir sosedov, od kterege smo tudi mi nekoliko stavkov vjeli, zravnaval se je po konci, oči so se mu zasvetile in nekoliko korakov — in bil je med njimi. Seveda se ni nadejal, da bo njega prihod napravil jednak vtis, kakor kedar zakroži orel nad vasjo, ko je na vrških slamnatih streh vse polno golobov.

„Zakaj pa vendar pride na Česko in ravno sem, če ni tu pri nas ljubezni, ni nikjer odkritosrčnosti, tu sem, kjer je poštenje pod trlico?“

Sosed Grdina je pri tem zmahoval z rokama.

„Njega bi vprašal, ne pa zdaj nas!“

„Saj pojdem k njemu, precej jutri pojdem!“

„Kdo vé, kje bode jutri! — Pride tako le malo pogledat svoj dvor in z vetrom zopet odide.“

je opozicija pred veliko nočjo državni zbor in niti nade ji ni ostalo, da bi se iz sedanjih razvalin kmalu kaj boljše dvignilo. Kaj bodo le-ti ljudje odgovarjali svojim volilcem, če jih bodo le-ti vprašali: „Kaj ste storili za nas?“ Nič, prav nič ne! To vse so žalostni nasledki medsebojne razprtije, ki je razdražena po strasti vse poskusila, da bi združeno levico razgnala na vse štiri vetrove. Nemški klub je vedno trdil, da je njegov program edino pravi za rešenje nemškega ljudstva iz slovsanske sužnosti. Sedaj naj pokaže, kaj je dosegel! Ali so Nemci le za las boljši, kakor so bili, dokler so bili njihovi poslanci edini? Nič, prav nič ne! No če časnik o svojih tako piše, se mora že hudo goditi v onem taboru.

Poleg drugega, s čemur se bodo po veliki noči državnemu zboru pečali, prišel bode tudi *Scharschmidov predlog* na dnevni red. Rekli in dokazali smo že včeraj na tem mestu, da bode Slovanom največje opasnosti pri taistem potreba, ako bodo hoteli, da se ne razbije doseđaj tolikaj obrajtani železni obroč. Težka bode ta naloga, z nekoliko prebrisanostjo se bo pa vendar-le izpeljati dala. Ni dvojbe, da bodo slovsanski govorniki pri dotični debati na svoje zavezničke konservativne Nemce tako vplivali, da bodo poslednji „unisono“ zavrgli omeñjeni predlog kot nepotreben. Saj Avstrija ni država, kjer bi se ena narodnost postavno dvignila nad druge. O kaj še, pred postavo smo že davno vsi enaki, kakor pred Bogom. Če se pa kateri narodnosti posreči duševno dvigniti se nad svojo sosedo, prav je; vsak ji bo privoščil, naj se le! Ravno ker je v najnovejšem času Avstrija na podlagi narodnega razvoja krepka postala, jele so se druge velesile za njo truditi, jele so jo snubiti za zaveznico in to je pravi dokaz, da je njena notranja politika prava, če tudi ne povsem dobra. Še več bi se morala ozirati na potrebe posamičnih narodnostij, še bolj bi morala podpirati njihov razvoj, kajti čem krepkeje bodo poslednje, tem trdneja bode Avstrija sama. Da se pa to doseže, se mora pred vsem drugim usiljeni Scharschmidov predlog zatreti in pokopati.

Ali imajo centralisti kaj upanja v kratkem do vladnega krmila priti? Sami zadosti, v obče pa sploh malo. Res je, da se bodo imenovali s časoma morda celo trije ministri; vsaj dva sta že sedaj zagotovljena. Pravnega ministra stolec nima še pravega lastnika, kajti baron Pražak je še vedno le „ad interim“ voditelj tega resorta. V trgovinskem ministerstvu pa tudi še pravega gospodarja manjka. Tretji, no kdo bi bil pa ta? Novi komunikacijski minister, kterega mislijo nastaviti. Vsa ta mesta centraliste silno v oči bodejo, zato si bodo pač vse prizadeli, svoje ljudi tje kaj spraviti. Trije ministri centralisti, bi levičarjem že prav veliko zaslonbe dali in Avstrija bi imela *koalicijsko ministertvo*, kteremu bi se menda celo grof Taaffe prehudo ne upiral. Vsaj vsak njegov korak na pospeševanje srednje stranke vse na to kaže, da bi mu bilo ljubo nekoliko centralistov v svoji ministerski družini imeti. To bi bil smrtni udarec za sedanjo desnico, za večino državnega zbora. Naravna posledica temu koraku bi dalje bila ta, da bi vlada zgubila doseđanje zaupanje Slovanov, toraj večine; državni zbor bi se razpustil in nove volitve bi dobili. Iz vsega tega sledi, da z levičarji nikjer ni prave sreče, in da je za vladanje v Avstriji jedine le sedanja desnica sposobna. Nadjati se je, da se bo o tem tudi grof Taaffe prepričal in ne bo centralistov jemal na mesta, kjer zanje prostora ni!

Česki trgovski svet se silno zanima za *danstino vprašanje*, in kaj bi se ne, ker je od bodoče osnove nacionalne banke ali tistega ustava, kjer denar delajo in med ljudi dajejo, odvisen ves razvoj ali nerazvoj trgovskega in obrtniškega življenja, ne le po Čeahah, temveč po celi državi. Na-

djati se je toraj pač, da se bode nacionalna banka za bodočo svojo dobo tako osnovala, da bo ona podpornica vsem podjetnim zavodom, ne pa le židom in njihovim prijateljem, kakor se je to do sedaj godilo. Zanimivo je pa bankino vprašanje tudi za davkoplačevalca. Ako se namreč nacionalna banka od prave strani pogleda, ona ni nič drugega, kakor velika trgovina — z denarjem. Kot taka bi morala prav tako, kakor vsak drug, tudi pošteno davek plačevati od svojih dohodkov. Od tega je bila pa nacionalna banka sedaj oproščena. § 84. novega štatuta ji bode v tem smislu še le nekoliko do živega segel. Ondi se namreč banki določa pravica, da sme le toliko bankovcev izdati, da bo vseh skupaj dve petini z gotovino pokritih (vsih drugih prava vrednost plavala bo po zraku!). Če bi pa banka kljubu temu več bankovcev izdala in če bi tisti gotovino v kovnem denarju za več presežali, nego za 200 milijonov, morala bo od tega presežka po 5% davka plačevati, in sicer 70% pri nas, 30% pa ona v Budapeštu, kjer je namreč madjarska polovica nacionalne banke. To se vé, da do sedaj je ta paragraf še le v načrtu. Nadjajmo se, da se bo tudi v resnici sprejel, kar bo izvestno dobro davkoplačevalcem.

V *Galiciji* menda vstaja ponehuje. C. kr. namestnik pojde namreč sam v uporne kraje, da pozvé in se prepriča, kaj je vzrok vstaji? Nekteri pravijo, da so v poslednjem času med kmeti krožile peticije za „praznovanje nedelj“. — Nekteri pa so kmetom na uho trobili: „Glejte gospóda hoče zopet tlako vpeljati, za to hoče prositi presvitlega cesarja in še vas nagovarjajo, da bi se podpisali.“ Tako pravi namreč Dunajska uradna „Abendpost“. — Če je temu res tako, se pač lahko pomaga: kmete je treba podučiti, hujskačem in lažnjivcem pa trdo na pete stopati. Poljaki so sploh znani za dobre katolike, ako se poljsko plemstvo poganja za praznovanje nedelj, je gotovo na pravem potu, na Angleškem in v zedinjenih državah se strogo praznuje praznik in vendar niste te državi zaradi praznovanja nedelj obožali. Ako se ne motimo, je zopet tukaj tista stranka, ki nemir in razpor seje med mirnimi prebivalci, kakor je to storila na Českem. Židom je praznovanje nedelj trn v peti, zaradi tega hujskajo tolikanj zoper novo obrtno postavo, ki zapoveduje zopet praznovanje nedelj. — Galicija pa je posebna domovina židom. — A bodimo pravični in recimo, da tudi kristjanje ne praznujemo nedelje, prodajalnice so tudi za neobdiganje v nedeljah odprte ravno ker nihče noče prvi začeti ter zapreti štacune ob nedeljah.

Z naknadnim kreditom je stopil na dan tudi naučni minister Trefort, on potrebuje namreč še 476.000 gld. več, kakor mu jih je bilo privoljenih za l. 1885, sicer pravi, da more zapreti nekatere šole. Nezavisni listi tudi to hudo grajajo, ter pravijo, da bode to *ogerski kredit* še huje pretreslo, in zaupanje v ogerske finance zmanjšalo. Kakor iz Budapešte pišejo, mislijo nekaj na spremembe pri ministerstvu. Odstopiti imata baron Komeny in Szecheny. Ali bode pa to kaj pomagalo, ker ostane firma ista, kakor je bila prej.

Vnanje države.

Več *poljskih častnikov* v ruski cesarski službi prišlo je navskriž z ruskimi vojaškimi kazenskimi paragrafi, ktere bodo hudo občutili, ako jim preiskovalni sodniki le najmanjšo krivdo dokažejo. Iz Varšave se namreč poroča, da so v Lublinu, na rusko-poljski zemlji, pričeli vojaško-sodniško preiskavo proti ondašnji posadki. Osobito so častniki v tisto preiskavo skoraj vsi zapleteni. Stvar je ta-le: Inostranski listi objavili so nedavno natančen popis vseh trdnjav po rusko-poljski zemlji, ob enem pa tudi, koliko da je v tej ali onej posadki vojakov nastavljenih in koliko bi jih trdnjava v slučajih vojске še največ lahko sprejela. No, da je tak popis

le iz vojaškega peresa kakega častnika, ki že več časa službuje v generalnem štabu, je razvidno na prvi pogled; kajti enake reči moštvu niso pristopne, drugi častniki pa, ki so za komisno službo, navadno nimajo veselja, da bi se s takimi študijami pečali. Komisija je menda tudi že mnogim na sledu, ktere ima na sumu, da bi bili zmožni kaj takega spisati in zunanjim listom za dobro nagrado izročiti. Gorjé mu, kogar bi zasačili! Zgubljen bo in naj bi bil še tako veljaven. Vojaška sodnija v tem smislu ne pozná nikake milosti, kar je tudi popolnoma prav.

Francosje imajo v Atenah velik vpliv. Kar skupna Evropa ni doseči mogla, posrečilo se je premetenemu francoskemu poslaniku ondi. Evropa je brodovje zbrala v srednjem morji, da bi z njim Grke prestrašila in prisilila, da naj orožje odložé. Grki se za tisto niti zmenili niso; pač pa so se s svojim brodovjem umaknili v varac, da bi ga jim Evropa slučajno, ako bi se je hudomušnost lotila, ne razbila ali pa ne vjela. Za vse drugo, kaj jim je Evropa pravila, se niso kaj prida zmenili in se še dandanes ne. Francoski poslanec si je pa svojo misel in je šel naravnost k Delyannisu s telegramom, kterega je od Freycineta prejel. Ondi je rekel prvemu ministru: „Glejte, da se zgubite z Vašim ropotom! Pametni bodite in ne izzivajte vendar skupne Evrope, ki se konečno ne bo šalila. Kaj bi imeli od vse svoje trme, če Vam avstrijski ali nemški parniki razbijejo to ali ono Vaših mest? Če pa v bogate, Francosje na Vas ne bodo pozabili in kmalo bodo Grškejši lepši dnevi napočili. Francosje bodo ponosni na to, da se je Grška na njihove besede zanesla, ker prav Francosje iz celega sreča želé, da bi se mir na svetu še dolgo ohranil, kterega vse tako živo potrebuje.“ Delyannis se je že dolgo zaželjene prilike, da bi ga namreč ta ali ona velesila bolj s prošnjo, kakor pa z grožnjo k miru nagnila, takoj z obema rokama oklenil in je obljubil, da bodo orožje odložili. Toliko moški je bil pa vendar-le še pri vsem tem, da je ob enem tudi pristavil: „Odložili bodemo puške, toda ne evropskej sili, temveč francoskej uljudnosti na ljubo.“ Dodatek k včerajšnjem telegramu pa se glasi: Kabinet bode odstopil, ako velevlasti ne umaknejo ultimatum; odgovor nanj je bil odredjen, a poslali so okrožnico (Circular-Note) zastopnikom Grške, da Grška noče razobroževati takoj, ker jo mednarodno brodovje sili, a vendar je pripravljena, zadostiti temu, kar je Franciji obljubila, ako ji druge velevlasti pripusté svobodo pri nje ravnaji. (To se pa menda pravi — bom že, če bom hotel, a siliti se ne pustim.) Brodovje velevlasti je zopet blizo Aten.

Harrarski emir v Afriki je dal vse v njegovem kraljestvu prebivajoče Evropejce pomoriti. Med temi je bila tudi laška znanstvena ekspedicija za preiskavanje notranje Afrike. Le-ta se je 28. marca iz Adenske luke podala v notranje kraje v obližje Gildezeze. Ondi jih je napadel Harrarski emir z 200 svojimi tolovaji in jih je kar od kraja pobijati jel. Egipčanske vojake, ki so bili v Gildezzi za posadko, je pa vjel in s saboj odpeljal. Pred nekaj časom se je pa nekaj sličnega Angležem v Afriki zgodilo, kjer so jim divjaki misijonarje pobili in njihovega škofa umorili. Angleži so takrat silno kričali, kako da bodo zahtevali strogega zadostenja za tako vnebovpijočo krivico, storili pa menda do danes niso še nič. Vsaj ne bere se še nič o kakem koraku v tem tem smislu. Prav tako se sedaj sliši iz Rima, kako da pojde laška ekspedicija tistega krvoloka, v Harrar iskat, kjer ga bo naučila, da se Evropejci ne pobijajo kakor mačke ali muhe. Posebno pa že ne, ako so na znanstvenem preiskavanju. Obe državi, ki ste se lansko leto ob rudečem morji skoraj pobratiti mislili, Angleška in Italija, imata sedaj najlepšo priložnost, to svojo pobratimijo dejanski izpeljati s tem, da bode te divjakom dobro uro navili.

Domače novice.

(Izid dopolnilne volitve v odbor „Matiče Slovenske“) v XXI. rednem velikem zboru dne 28. aprila je ta-le: Oddanih je bilo 288 glasovnic, ktere so bile za veljavne pripoznane. Dobili so sledeči gospodje: Simon Gregorčič 288 glasov; dr. Josip Poklukar 224; dr. Ivan Tavčar 185; prof. Anton Raič 182; Ivan Hričar 179; Val. Kermavner 169; Ivan Murnik 158; dr. H. Doleneč 145; A. Kaspret 141; Janko Kersnik 136. Ti gospodje so po tem glasovanju izvoljeni.* — Razun teh so dobili gg.: F. Povše glasov 129; dr. Jos. Pajek 120; J. Tomšič 119; dr. L. Požar 117; J. Flis 112; K. Klun 111; dr. Jurij Strbéneč 103; dr. J. Tonkli 100; A. Trstenjak 64; M. Cileušek 15; A. Fekonja 14; Fr. Hauptman 14; dr. F. Kos 5; J. Celestina 4; dr. J. Vošnjak 4; V. Borštner 3; L. Pintar 3; J. Vrhovec 3, in nekteri po 2 in po 1 glas.

* Accidit in puncto, quod non speratur in anno. Ne vémo, ali bode taka zavrtna volitev gospodom na ljubav. Želimo pa vendar tudi mi, da bi bila „Matiči Slovenski“ na korist. Vredn.

Z vasi šel je Vetrovec na pokopališče; Žalovski sosedje pak sedeči na predhiških imeli so ga odslej v glavi in na jeziku. In oče Hrdina dal je roko, da pojde za rano k njemu in ga vpraša, ali je res tako mislil, da ni nikjer na Českem ljubezni, ne odkritosrčnosti in da je poštenje le pod pranjerjem.

III.

In spolnil je besedo.

Drugi dan za rano stopil je pred duri, ogledal se po vasi, položil roki zadej na križ, priklonil glavo naprej in šel tako po potu proti Vetrovečevemu dvoru. Pred odprtimi vratmi popravil si je še kapo na glavi, se odkašljaj, potegnjl z roko po obrazu in se napravil v hišo. Ali že na pragu privel mu je tak zrak nasproti, kakor bi bilo tu vse segnito in od vseh strani puhtel je nanj čuden mrtvaški duh. Že se je hotel vrniti in pustiti Vetroveca pri miru. Toda mladi zeman ga je prehitel.

„Tedaj se mene tukaj vendar bojite? — Da ste mi zdravi; če se ne motim, prišel me je obiskat stric Hrdina! — Le naprej — naprej! Kako sem vesel tega!“

„Da bi ne pozabil, gospod . . .“

Sosed Hrdina prijel se je z desnico za ustne ter prestopal z ene noge na drugo.

„Gospod sem, gospod tje — — Reci mi samo Vetrovec!“

„I no, če je pa kdo po svetu, na popotovanji . . .“

„Ostane na las tisto, kar je bil!“

„Ni mogoče. Več je videl, več slišal . . .“

„Bolj skušen je seveda; toda zavoljo tega nikdar prevzetnejši, zlasti proti tistim, med kterimi je vzrastel.“

Hrdina je neverjeten zmajal z glavo.

„Včeraj ste, gospod, govorili besede, ktere mi nikakor, nikakor ne gredó v glavo.“

„Opazil sem to; ali ne samo pri tebi, ampak tudi pri tvojih tovariših. Razpršili ste se, kakor ovce, kedar plane volk med nje.“

„Ne smete se, gospod, temu čuditi.“

„Že sem ti rekel, Hrdina: gospod sem, gospod tje. — In vikati me tudi ni treba.“

(Dalje prih.)

(Občni zbor „Slovenske Matice“) vršil se je večeraj dokaj dostojno. Zbralo se je bilo nad petdeset družnikov. Predsedoval je namestnik g. prof. Josip Marn. Račun in proračun sta se vzela na znanje in odobrila. Za njune pregledovalce so bili izvoljeni gospodje: Žagar, Raič, Stare. Za skrutinatorje dopolnilne volitve so bili naprošeni gospodje: Stegnar, Šubic in Mikuš. Za častnega člana je bil soglasno izbran gospod profesor dr. Jagič. Da se truplo Kopitarjevo prenese v domačijo in kolikor se ne dobi po drugih načinih stroškov, da jih dodá „Matica“, je bilo privoljeno! Da je odbor zavrgel ponudbo Stritarjevo za 2000 gl. o nakupu lastništva njegovih spisov, je občni zbor z 34 glasovi proti 13 odobril. Obširnejše poročilo prinesemo po odborovem uradno. Morebiti poprej tudi kaj razmotranj potrebnih o občnem zboru in o strankah, ki so se prikazale o tej priložnosti.

(Državni poslanec g. Božidar Raič) pripeljal se je predvečerjem z Dunaja v Ljubljano in se je pri svojem bratu, tukajšnjem profesorju g. Antonu Raiču naselil, kjer hoče okrevati, ako bo božja volja.

(Nadvojvoda Albreht) prišel je danes v Pulj na vojaški ogled.

(Vojaška povišanja.) Stotnik druge vrste gosp. Mihael Lukanec iz Križa pri Komendi doma povišan je za stotnika prve vrste. Polkovni zdravnik dr. Josip Uriel je povišan za štabnega zdravnika pri vojaški bolnišnici v Ljubljani. Dalje sta imenovana naša rojaka polkovna zdravnika druge vrste gg. dr. Franc Košmelj in dr. Anton Staré za polkovna zdravnika prve vrste.

(Slovenskim vinogradnikom) bo izvestno dobrodošla novica, da se je konečno vendar-le posrečilo najti sredstvo, s katerim se bo trtni uši vrat zavil, in naj ima še tako kratkega. Iznajdba ta je v zvezi z gnojenjem vinogradov. Gnoj, kterega se bodo za vinograde izvestno vsi lastniki taistih radi posluževali, izumil je profesor Josip Namur v Echter-nachu in ima poleg svoje gnojilne moči tudi še to lastnost, da se v zemlji prekrojuje v žveplenovodikov vzduh, ki je neki prava kuga za trtno uš. Kjer se v zemlji ta žveplenovodikov vzduh razvija, ondi mora vse pocepiti, kar se k trtnim ušem prištevá. Vinograd enkrat s takim gnojem pognojem, je na leta in leta proti trtni uši zavarovan, o čemur se je profesor Namur sam prepričal na lastnih vinogradih.

(Hitro po mestu voziti) je tudi v Mariboru prepovedano, za kar se pa marsikteri voznik ne briga kaj prida več, kakor za lanski sneg. Tak je moral biti tudi zanikrnez, ki je na Veliko nedeljo v Mariboru povozil staro ženico. Bil je s kmetov in je skokoma po mestu drvil. Vbogo revico so takoj odnesli v bolnišnico.

(Danes popoldne) svirala je v „Zvezdi“ vojaška godba.

(Prvi čebelni roj.) Akoravno so čebele preteklo jesen pri nas na Gorenjskem le malo nabrale za zimo, ki je bila jako dolga in zelo neugodna in se je vrh vsega tega še bolezen (driska) prikazala, ter mnogo panjev vničila, vendar zamorem Vam poročati nepričakovano novico, da sem imel 26. t. m. prvi roj, kar še lansko pomlad pri vseh vgodnejših prilikah ni bilo.

(Učiteljski službi) v Goričah in Voklem Kranjskega okraja, razpisani ste do 25. maja 1886 za stalno nameščenje.

(Dijaka zaprli) so v Koprju zaradi političnega pregreška. Ime mu je Karol Minca.

(Orožniškemu stražmestru) na Grosupljem, ki se je v ponedeljek večer vstrelil, se je zmešalo. Jelo se mu je dozdevati, da je orožniška hiša vsa zabarikadana in da zanj ni več rešitve, ker ga njegovi lastni podaniki ustreliti hočejo. V tej ideji se je še bolj utrdil, odkar sta mu minole praznike dva orožorožnika puško iz rok zvila, s katero je v sobi na preži stal. Dobro, da je bila puška tedaj prazna, sicer bi se bila primerila še večja nesreča.

Narodno gospodarstvo.

Pobirki iz praktičnega gospodarstva.

V najnovejših časih začeli so praktični gospodarji vpeljavati v trgovino sušeni krompir ter more se zaupno reči, da bo s tem procvetela ena grana gospodarstva. Sveži ali surovi krompir, če je ravno

razširjen po večem delu obljudenega sveta, je pa vendar tak, da ne pospešuje trgovine na debelo.

Napadajo ga bolezniki ako je leto mokro, veliko ga segnjije in njegova teža znatno obtežuje dovoz, a treba je suhih in velikih prostorov. Kaj mnogo se ga skvari na temnem in nezračnem mestu, suši se in hitro kalí, ni se do zdaj mogel porabiti za trajnejše oskrbljenje, bodisi pri vojni, bodisi na morji. Vsemu temu se pomaga zdaj s sušenjem krompirja. S tem postopanjem se krompir more vzdržati več let popolnoma dobro; zgubi nekaj teže, ter se tudi s tem more ceneje razvaževati; dá se laglje obvarovati, kajti je treba manj prostora, a pri prodaji lažji je z njim postopati. Razun tega ima tudi še več drugih koristi. Suh krompir se vedno vzdrži enak, ter se ne spreminja, kakor surov; ne gnjije, ne kalí, ne gubi se; sušenje dá se spojiti s sušenjem sadja, ter je tudi v tem neznamen strošek.

Peč, v kateri sušimo sadje, se tako bolj izplača. Profesor Heyer opisuje celi postopek tako-le: Najboljše vrste krompirja za sušalnico so one z gladko kožo, ker je manj odpadka; morejo se tudi porabiti bolj drobne vrste. Kdor veliko v tem dela, najbolj stori, da krompir obeli s pomočjo stroja za belenje. Ko je krompir obeljen, opere se v vodi in potem se razreže na koščke in se dene v vodo, kjer se je mnogo soli raztopilo. Tu ostane 15 do 20 minut. Sol bo iz krompirja precejšno mero vode izvlekla in posušen bode dalje trajal. Kader vzamemo krompir iz soli, ga pustimo, da se ocedi, potem ga denemo na lesno ravno tako, kakor sadje ter ga stavljamo v sušilne peči, kjer se na vročini za 80° do 90° začne sušiti.

Za krompir je treba takošne toplote, kakor za jabelka. Treba je, da se krompir dalje časa suši, kakor sadje, ker ima več škroba, ki se laglje kvari, kakor sladkor v sadju. Za ohranjenje subega krompirja služijo škrinje in drugi zaboji. Suh krompir se mora ravno tako porabiti, kakor svež, le treba je pred kuho 12 do 15 ur namakati ga, da se zopet napije vode. Gotovo je, da bode gospodarjem sušenje krompirja velik dobiček. Krompir se bode mogel po ceni razvažati; bojazen pred lakoto se bode zmanjšala. Našim gospodarjem morda se bode to videlo odveč, da bi tudi krompir sušili, ker ga je povsod zadosti; a če se sušenje potrdi, se bode gotovo odprl tudi izvoz. Naj opomnimo, ko smo že pri krompirju, da je prof. Beckler v Nördlingu na Bavarskem bil lansko leto od vlade poklican, da preišče krompir, ki je nenavadno vnel na njivi meseca avgusta. S početka je mislil prof. Beckler, da se je zopet prikazal poznati koloradski krompirjevec (Doryophora decemlineata), ali pri preiskovanji se je pozneje prepričal, da so se prikazali novi neprijatelji krompirja. Krompirjev list in deblo bila sta nad zemljo popolnoma nepoškodovana ali kakošnih 15 centimetrov pod zemljo bila je slama vsa zgrizena. Dr. Ferd. Karsch označil je tega novega neprijatelja, ki se je našel v silni množici na steblih in drobnem korenju kot „Typha Phaeoli Pass“, ktera spada med rastlinske uši (Erdlaus). Dr. Karsch je izdal ne dolgo potem v Berlinu knjižico, ktera zdaj zanima vse gospodarje. Ni dovolj, da kmete vničuje in muči „Philoxera“ — tu imate še krompirjeve uši!

Telegrami.

Tuzla, 29. aprila. Železnico Doboj-Tuzla-Siminhan je državni skupnofinančni minister ob navzočnosti deželnih veljakov večeraj slovesno odprl. Otvorilni vlak odpeljal se je opoldne iz Doboja in ga je narod po vseh postajah navdušeno pozdravljal; ob 6. uri zvečer prišel v Tuzlo, kjer so ga z navdušenjem sprejeli. General Appel prosil je grofa Kallaya, da naj bi izročil vročo zahvalo naroda presvitlemu cesarju. Zvečer je bil slavnostni banket za 200 oseb. Minister Kallay napil je prvo zdravico cesarju ob silnej navdušenosti navzočih gostov, drugo pa na blagor Bosne in Hercegovine, katerih vrlému narodu bode nova železnica dala priliko za povišanje narodnega blagostanja. Tretja njegova pozdravica glasila se je generalu baronu Appellu, čegar plodonosno delovanje mu je porok srečne bodočnosti zasedenih dežel. Appel je napravil zdravico obema vladama, državnima zboroma avstro-ogrskima in Kallayu povzdigovajoč njegovo zaslužno delavnost. Sekcijski načelnik Mercy spominjal se je v poetičkih besedah hrabe naše vojske in njenih zastopnikov, ki so vsi skupaj prvi temelj kulturnemu razvoju Bosne in Hercegovine napravili. Odobravanju te napitnice ni bilo konca ne kraja. Na to so se še glasile pozdravice železniškemu podjetju in časnikarstvu. Bakljada in veselo petje po mestu končali ste redko slavnost.

Atene, 29. aprila. Vojni minister se je odpovedal.

Atene, 29. aprila. Tukaj je razširjena misel, da se bodo ministri drug za drugim odpovedali, če velesile ne umaknejo svojega ultimatumu.

Umrli so:

28. aprila. Olga Janež, tovarniškega posestnika hči, 3 $\frac{1}{2}$ leta, sv. Petra cesta št. 10, Meningitis.

25. aprila. Marija Pirnat, hlapčeva hči, 3 $\frac{1}{2}$ leta, sv. Florjana ulice št. 35, davica. — Emanuel pl. Matavšek, c. k. umirovlj. nadsodnijski svetnik, 81 let, Turjaški trg št. 7, outpjenje mehurjevih živecov.

26. aprila. Anton Pretnar, hišni posestnik, 60 let, Koldvorske ulice št. 12, jetika.

V bolnišnici:

23. aprila. Martin Colnar, gostač, 80 let, Marasmus. — Ana Cesar, gostija, 65 let, Artlovitis detormans.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		732.78	+11.2	brezv.	jasno	
27. 2. u. pop.		729.79	+23.4	sl. zap.	jasno	0.00
9. u. zveč.		730.33	+12.8	sl. jzp.	jasno	

Ves dan jasno in vetrovno. Srednja temperatura 15.3° C., za 4.6° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

29. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 10 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 20 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114 „ 40 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 25 „
Akcije avstr.-ogerske banke	876 „ — „
Kreditne akcije	287 „ 40 „
London	126 „ 10 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 03 „
Ces. cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 75 „

Naznanilo.

V zalogi podpisane bukvarne dobiva se knjiga:

Marija moja kraljica

ali

ŠMARNICE.

Spisal

Anton Žgur,

župnik v Loškem Potoku.

Z dovoljenjem Ljubljanskega knezo-škofijstva.

346 str.

Obseg: Marija, moja luč; moja zvezda; moje solnce; moja pesem; moje bukve; moj vrt; moja jed; moj škrit; moj biser; moja beseda; moje drvo; moje veselje; moje zrkalo; moja sestra; moj studenec; moja nevesta; moja podoba; moja cvetlica; moj prstan; moje orožje; moje sidro; moje pribežališče; moje prebivališče; moja trdnjava; moj turen; moje zdravilo; moja pot; moja čudodelnica; moja srednica; moja mati; moja krona; moja kraljica. — Pridejana je sv. maša, molitve, katere naj se z mašnikom vred opravljajo po vsaki tih sv. maši, lavretanske litanije, molitve k presvetemu Rešnjemu Telesu, k sveti Devici Materi Mariji, k svetemu Jožefu, za vse potrebe, Litanije vseh svetnikov, molitve po litanijah, molitev h križanemu Jezusu, tri božje čednosti in sv. križev pot.

Cena letošnjim „Šmarnicam“ je ta-le:

Vežane v pol usnji — gld. 90 kr.

„ vse v usnji 1 „ — „

„ „ „ z zlato obrezo 1 „ 20 „

Po pošti 10 kr. več. Kdor jih 12 skupno naroči, dobi ene za nameček.

Tvarina je dobro obravnavana in prav koristna. Ker ima mične izgledne in dogodbe, bode se knjiga gotovo vsakemu priljubila.

„Katoliška Bukvarna“

v Ljubljani, stolni trg šte. 6. (5)

Za darila mladini

o raznih prilikah, pa tudi odraščanim, posebno priporočamo naslednje spise, katerim je spisovatelj č. g. Ant. Kržič in so zdaj naša lastnina:

Izgledi bogoljubnih otrok

iz vseh časov krščanstva.

I. del, drugi natis 1882 str. VI, 151,

II. „ „ „ 1885 „ V, 160.

III. „ prvi „ 1883 „ IV, 172.

Vsaki zvezek stane mehko vezan 30 kr., kart. 40 kr. krasno v platnu vezan 60 kr., vsi trije deli skupaj krasno v platnu vezani veljajo le 1 gld. 50 kr.

V posebnih sešitkih se tudi dobi:

Sv. Marije Magdalene Paciške mladostna leta.

Cena 5 kr.

Katoliška Bukvarna.

(13)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.